

Rektor

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 (Fi2025/O1916)

Karolinska Institutet (KI) har beretts tillfälle att yttra sig över Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 (Fi2025/O1916). KI överlämnar härmed yttrandet.

Yttrandet har utarbetats genom beredning inom gemensamt verksamhetsstöd (GVS) och Stockholm trios Brysselrepresentation.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av universitetsdirektör Veronika Sundström efter föredragning av enhetschef Carolina Kristell. Närvarande var också Medicinska Föreningens ordförande Linnea Ammer Jansson.

Annika Östman Wernerson

Carolina Kristell

Bilaga:

KI:s Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 (Fi2025/O1916).

Bilaga

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 (Fi2025/O1916)

Inledning

Karolinska Institutet (KI) vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond. Universitetsalliansen Stockholm trio har samordnat sina svar och utgår ifrån en gemensam grund. Lärosätena har också lagt till aspekter som är relevanta för respektive organisation. Nedan följer KI:s kommentarer och förslag.

Huvudpunkter:

Säkerställ

- att konkurrenskraftsfonden tar hänsyn till ett oberoende FP10
- tillräcklig budget till området hälsa
- att ledamöter i råd och nämnder representerar alla relevanta intressenter, inklusive akademi.

KI har också valt att ge detaljerade kommentarer och ändringsförslag i slutet av detta dokument.

Europeiska konkurrenskraftsfonden och ramprogrammet för forskning

KI önskade i sitt tidigare yttrande över det kommande ramprogrammet för forskning, FP10 (Dnr: 1-810/2025) ökad synkronisering av förutsättningar för deltagande och ersättningsnivåer bland Europeiska kommissionens olika finansieringsprogram där forskare deltar. KI välkomnar därför att flera

av dessa finansieringsprogram samlas i den kommande konkurrenskraftsfonden.

Störst fokus för KI är dock det kommande ramprogrammet för forskning (FP10) där KI ser positivt på att detta kommer bedrivas som ett självständigt program. Jämfört med tidigare budgetperioder är förutsättningarna för ramprogrammet i kommande budgetram 2028–34, mycket mer komplex. Det finns en förordning för FP10, ett Specific Programme och även en del av den nya konkurrenskraftsfonden. För KI är den del av konkurrenskraftsfonden som rör den så kallade pelare II i det kommande ramprogrammet för forskning särskilt viktig.

KI har följt diskussionerna i Europa under hösten 2025 och många aktörer talar om en plan A, där man flyttar pelare II i konkurrenskraftsfonden till förordningen för FP10. KI hade föredragit en sådan lösning men bedömer att en så stor förändring inte är trolig. KI noterar också att det danska ordförandeskapet under hösten 2025 hunnit lång med både förordningen och Specific Programme för FP10. En fråga som dock återstår är bland annat kopplingen till konkurrenskraftsfonden. Förhandlingen av själva konkurrenskraftsfonden verkar ha inletts men av den information som nått KI, verkar den inte kommit lika långt som för FP10. KI föreslår förändringar i konkurrenskraftsfonden för att säkerställa att det i denna tas hänsyn till ett oberoende FP10.

KI har inom samarbetet Stockholm trio i flera tidigare inspel fört fram att samverkan mellan akademi, industri och andra intressenter är avgörande för den europeiska industrins konkurrenskraft, framför allt för tillverknings- och läkemedelsindustrin. För att företag skall kunna samarbeta och dela risker och kostnader krävs samverkan i tidig utvecklingsfas, före kommersialisering och produktutveckling. Redan i nuvarande ramprogram för forskning efterfrågas samarbete kring lösningar och produkter som är i utvecklingsfaser närmre marknaden. KI är positiv till dessa samarbeten men ökningen av dessa får inte ske på bekostnad av samarbeten i tidigare faser.

Flexibilitet och budgetfördelning

KI är medveten om att budgeten hanteras i separata diskussioner. Trots detta anser KI att det är lämpligt att kommentera den ojämna procentuella fördelningen mellan olika områden, både inom pelare II och konkurrenskraftsfonden. Totalt sett, med både FP10 och konkurrenskraftsfonden inräknat, är hälsa det område som får minst budget. Detta är förvånande och oroande, då området är omfattande. Till exempel blev det tydligt under den tidigare pandemin hur central forskning inom hälsa är för att tackla samhällsutmaningar och för att skapa resilienta samhällen. Ytterligare kommande utmaningar inom hälsoområdet gäller brist på arbetskraft och en åldrande befolkning – forskning kommer att vara avgörande för att tackla dessa utmaningar och detta kommer att kräva stora ekonomiska resurser.

KI noterar också konkurrenskraftsfondens flexibla uppbyggnad, både när det gäller budget och prioriterade områden. Med tanke på det geopolitiska läget är viss flexibilitet förståelig men detta medför svårigheter med förutsägbarhet. Forskning är i sin natur långsiktig och behöver stabila förutsättningar. Den frikostiga omfördelning av budget till andra policyområden, som vi sett i nuvarande och tidigare ramprogram för forskning, påverkar Europas konkurrenskraft negativt då ny kunskap är en förutsättning för nya innovationer. Tydliga kriterier och riktlinjer behövs för att motverka en allt för frikostig omfördelning av budget till andra politikområden.

Det är också viktigt att tilldelning av EU-medel fortsatt baseras på excellens som utvärderingskriterium. Detta bör förtydligas i förslaget.

Globalt samarbete och säkerhet

Utöver budgetaspekten är det viktigt för KI att den internationella öppenheten i ramprogrammet finns kvar, med fortsatt associering av länder och möjlighet för andra att delta med egen finansiering. Det bör vara tydligt ifall associeringen också gäller den del av pelare II som är kopplad till konkurrenskraftsfonden. Även om Europa behöver bli mer självförsörjande finns ett stort behov av fortsatt samverkan inom de frågor, såsom till exempel hälsa, klimat och

samhällsutmaningar, som är av global karaktär. De ökade kraven på säkerhet och självförsörjning är viktigt men med utgångspunkt: 'as open as possible and as restricted as necessary'. Det är också värt att understryka att utöver innovation, produktivitet och ekonomisk tillväxt är, starka forskningsmiljöer med stabila och långsiktiga spelregler också en förutsättning för Europas säkerhet.

För en fungerande styrning och för att säkerställa inflytande från medlemsländer och andra intressenter, anser KI att det är viktigt att de delar av fonden som ingår i FP10 har särskilda (del)konfigurationer av programkommittéerna. Dessa arbetsprogram och utlysningar är mycket olika övriga delar av fonden och kräver specialkunskap inom forskning och innovation. KI anser också att konfigurationerna skall vara av så kallade 'examination procedures' inte 'advisory' som har varit fallet i alla tidigare ramprogram.

Flera av de aspekter som förs fram i detta yttrande finns också i den [debattartikel](#) som Dagens industri publicerade i oktober.

Stockholm trio har också varit mycket aktiv med att svara på kommissionens samråd, dessa svar går att läsa på [Stockholm trios hemsida](#).

Detaljerade ändringsförslag

Ändringar och tillägg anges i understruken fetstil i den engelska versionen av förslaget.

Skälen:

- **Skäl 30**

Kommentar: Det är av vikt att processen för riskbedömning i samband med en eventuell utvärdering och tilldelning av EU-medel inte blir för byråkratisk och betungande. Det är också nödvändigt att stöd för denna riskbedömning erbjuds.

- **Skäl 87**

Kommentar: En ändring behövs för att förtydliga att granskningsförfarandet (examination procedure) ska gälla de delar som är knutna till FP10.

Förslag: Although work programmes and other acts implementing this Regulation concern specific budget implementation tasks which do not require a conferral of implementing powers and which should not normally fall within the scope of implementing acts referred to in Regulation (EU) No 182/2011, the advisory **(for the Horizon Europe part an examination procedure will be applied)** procedure should be used for the adoption of certain acts as defined in this Regulation, including work programmes implementing activities for clean transition, health, biotech, agriculture and bioeconomy, and digital leadership, resilience and security, defence industry and space, given that those acts should be fully supported and create synergies with national and shared management activities conducted by the Member States. Due the sensitivity and particular importance of synergies and full coordination with Member States in the area of resilience and security, defence industry support and space, the examination procedure should be used for the adoption of work programmes in these areas.

Artiklarna:

- **Artikel 2 (definitioner)**

Kommentar: Ett förtydligande behövs av definitionen av politikområde.

Förslag: (14) 'Policy window' means a targeted area, **both within Horizon Europe and in the rest of the ECF**, for support by the ECF Toolbox as specified in Article 3(2);

- **Artikel 3 (mål)**

Kommentar: Forskningssamarbete inom FP10 kommer vara avgörande för att omsätta forskning till produkter och lösningar som stärker EU:s globala konkurrenskraft.

Förslag: (e) **support research and innovation in Horizon Europe in order to** aligning research, innovation and industrial policy support to translate Union's research excellence into Union industrial strength on global markets and securing the future of manufacturing in Europe; **Collaborative RD&I actions to be supported by the Pillar on Competitiveness under Horizon Europe will be key for translating research into the creation of products and solutions to support the industrial strength of the Union on global markets.**

- **Artikel 8 (Konkurrenskraftsstämpel)**

Kommentar: Koordinering bör ske med texten i FP10 Förordning och Specific Programme

- **Artikel 10 (Unionspreferens)**

Kommentar: Tillägg behövs för att försäkra att länder associerade till FP10 skall kunna delta i utlysningar som avser FP10 delen i konkurrenskraftsfonden

- **Artikel 11 (Associering av tredjeländer till verksamheter inom EKF)**

Kommentar: Nödvändigt att denna artikel överensstämmer med formuleringen i FP10-förordningen

- **Artikel 14 (Styrande och rådgivande nämnder)**

Kommentar: Tillägg behövs för att säkerställa att ledamöter i nämnderna representerar alla relevanta intressenter, inklusive akademi.

Förslag: (2) **all types of relevant stakeholders should be invited such as: academia, industry, societal and NGOs**

- **Artikel 15 (Arbetsprogram)**

Förslag: (2) The work programmes under this Regulation shall ~~integrate in a~~ **have a separate** specific dedicated part collaborative research and innovation activities and their dedicated budget **in line with Horizon Europe.**

- **Artikel 20 (Påskyndade och riktade åtgärder för konkurrenskraft)**

Kommentar: Forskning är i sin natur långsiktig och behöver stabila förutsättningar. Tydliga kriterier och riktlinjer behöver läggas till artikeln för att motverka en allt för frikostig omfördelning av budget till andra policyområden.

- **Artikel 30 (Stöd till kompetensutveckling)**

Kommentar: Beakta potentiella synergier med andra insatser, till exempel ERASMUS+

- **Artikel 33, 37, 39 och 42 (De fyra politikområdena)**

Kommentar: Texterna för de fyra politikområdena skiljer sig avseende hänvisning till FP10. I princip bör hänvisningarna och ordalydelser vara samma i alla fyra.

- **Artikel 34 (Kompletterande regler)**

Förslag: (4) Work programmes adopted in accordance with the rules of this Regulation under this chapter shall integrate in a specific dedicated part and ensure coherence with the Competitiveness and Society activities supported under the Regulation (EU) [XXX] [Horizon Europe Framework programme for Research and Innovation]. **The part of the work programme relating to Horizon Europe should be separated from the rest of the ECF.**

- **Artikel 37 (Särskilda verksamheter)**

Förslag: (2) **Support provided through the activities referred to in paragraph 1, may be provided in any form, including through collaborative research and innovation activities set out in Regulation (EU) [XXX] [Framework Programme for Research and Innovation] and identified in a specific dedicated part of the Work Programme.** Work programmes adopted in accordance with the rules of this Regulation under this chapter shall integrate in a specific dedicated part and ensure coherence with the Competitiveness and Society activities supported under the Regulation (EU) [XXX] [Horizon Europe Framework programme for Research and Innovation]. **The part of the work programme relating to Horizon Europe should be separated from the rest of the ECF**

- **Artikel 39 (Särskild verksamhet till stöd för digitalt ledarskap)**

Förslag: (4) **Support provided through the activities referred to in paragraph 1, may be provided in any form, including through collaborative research and innovation activities set out in Regulation (EU) [XXX] [Framework Programme for Research and Innovation] and identified in a specific dedicated part of the Work Programme.** Work programmes adopted in accordance with the rules of this Regulation under this chapter shall integrate in a specific dedicated part and ensure coherence with the Competitiveness and Society activities supported under the Regulation (EU) [XXX] [Horizon Europe Framework programme for Research and Innovation]. **The part of the work programme relating to Horizon Europe should be separated from the rest of the ECF.**

- **Artikel 42 (Särskilda verksamheter till stöd för resilienspolitik)**

Förslag: (4) Work programmes adopted in accordance with the rules of this Regulation under this chapter shall integrate in a specific dedicated part and ensure coherence with the Competitiveness and Society activities supported under the

Regulation (EU) [XXX] [Horizon Europe Framework programme for Research and Innovation]. **The part of the work programme relating to Horizon Europe should be separated from the rest of the ECF.**

- **Artikel 53 (Tilldelningskriterier)**

Kommentar: Tydliggörande behövs, excellence ska ligga till grund för tilldelning av EU-medel.

- **Artikel 83 (Kommittéförfarande)**

Förslag: (1) The Commission shall be assisted by a committee, which shall be the committee within the meaning of Regulation (EU) No 182/2011, and may convene in the following configurations **(for each policy windows a separate examination sub-configuration shall be set up for the Horizon Europe part):**

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign